

**Голові НКРЕКП
Членам НКРЕКП****Обґрунтування**

до питання про прийняття постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Порядку продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї».

На виконання пункту 1.15 Плану заходів НКРЕКП для забезпечення реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої» трансформації енергетичної системи України» Департаментом регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії розроблено проєкт рішення, що має ознаки регуляторного акта, - постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї» (далі – проєкт Постанови).

Нормами проєкту Постанови врегульовуються взаємовідносини між учасниками ринку електричної енергії та активними споживачами (у тому числі у разі встановлення останніми установки зберігання енергії), визначається порядок дій учасників ринку електричної енергії під час продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї, їхні взаємні права та обов'язки.

Проєкт Постанови 10.10.2023 було схвалено на засіданні НКРЕКП, що проводилось у формі відкритого слухання, та оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою отримання зауважень та пропозицій.

За результатами отриманих зауважень та пропозицій, в період з 13.11.2023 по 15.12.2023 відбулись відкриті обговорення проєкту Постанови, за результатами проведення яких оформлено Протокол від 13.11.2023 № 118/1-п, який розміщено на офіційному вебсайті НКРЕКП в мережі Інтернет.

Антимонопольний комітет України листом від 28.12.2023 № 128-06/01-413-НПА погодив зазначений проєкт Постанови із зауваженнями, які було повністю враховано.

Зважаючи на вищевикладене, Департамент із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Порядку продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї».

Директор Департаменту із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії

Ігор ГОРОДИСЬКИЙ

УВ
НКРЕКП
№2523-20.1/23 від 29.12.2023
КЕП: Городиський І. М.
3FAA9288358EC003040000054901E00C813B700

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Порядку продажу
та обліку електричної енергії,
виробленої активними споживачами,
та розрахунків за неї

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Порядок продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї, що додається.
2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Національної
комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

№ _____

Порядок продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає порядок дій учасників ринку електричної енергії та постачальників послуг комерційного обліку (далі – ППКО) під час продажу та обліку електричної енергії, виробленої генеруючими установками активних споживачів, та розрахунків за неї.

1.2. У разі скасування статусу активного споживача договори, укладені споживачем у ролі активного споживача з учасниками ринку електричної енергії припиняють свою дію з дати скасування статусу активного споживача.

1.3. У цьому Порядку терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про ринок електричної енергії», «Про альтернативні джерела енергії», Правилах роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 312 (далі – Правила роздрібного ринку електричної енергії), Правилах ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307 (далі – Правила ринку), Правилах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308, Кодексом системи передачі, затвердженим постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309 (далі – КСП) та Кодексом комерційного обліку, затвердженим постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 310 (далі – ККО).

2. Участь активних споживачів на організованих сегментах ринку електричної енергії

2.1. Активний споживач бере участь на організованих сегментах ринку самостійно або у складі агрегованих груп.

2.2. Участь активного споживача у ринку допоміжних послуг, балансуючому ринку в частині надання послуг з балансування та купівлі-продажу електричної енергії, яка використовується для зберігання енергії в установках зберігання енергії, а також у частині продажу надлишків виробленої та/або збереженої електричної енергії, регулюється Правилами ринку.

2.3. Активний споживач бере участь у заходах з управління попитом відповідно до Правил роздрібного ринку електричної енергії, Правил ринку, КСП, ККО та інших нормативно-правових актів.

2.4. Діяльність активних споживачів на роздрібному ринку з купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва здійснюється відповідно до цього Порядку та з урахуванням вимог статті 9⁶ Закону України «Про альтернативні джерела енергії».

Активні споживачі, у тому числі енергетичні кооперативи, які продають вироблену генеруючими установками електричну енергію гарантованому покупцю за «зеленим» тарифом, за аукціонною ціною та механізмом ринкової премії, яким встановлено «зелений» тариф, відповідно до нормативно-правових актів НКРЕКП.

3. Купівля-продаж електричної енергії за механізмом самовиробництва

3.1. Купівля-продаж електричної енергії за механізмом самовиробництва здійснюється шляхом викупу обсягу електричної енергії, виробленої генеруючими установками активного споживача та відповідно до договору, укладеного активним споживачем з електропостачальником або постачальником універсальних послуг, що є додатком до договору про постачання електричної енергії споживачу.

Одночасна дія договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва і договору купівлі-продажу за «зеленим» тарифом на одну і ту саму генеруючу установку активного споживача забороняється.

Електропостачальник повідомляє ППКО про дату укладення та початку дії договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва протягом одного робочого дня після укладення такого договору.

3.2. У разі якщо активний споживач укладає договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, вартість послуг з розподілу та/або передачі електричної енергії, спожитої активним споживачем, сплачується через електропостачальника або постачальника універсальних послуг згідно з відповідною комерційною пропозицією постачальника.

3.3. Приватні домогосподарства та малі побутові споживачі здійснюють продаж відпущеної електричної енергії відповідному постачальнику за механізмом самовиробництва без використання установок зберігання енергії (далі – УЗЕ):

постачальнику універсальних послуг – за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у розрахунковому періоді (годині);

електропостачальнику, який не є постачальником універсальних послуг – за вільними цінами.

Інші побутові споживачі, які уклали з електропостачальником договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, здійснюють продаж електропостачальнику відпущеної електричної енергії за вільними цінами.

3.4. У разі якщо приватне домогосподарство, що працює за механізмом самовиробництва, використовує установку зберігання енергії, відпуск ним

електричної енергії, виробленої та/або збереженої від генеруючих установок здійснюється за ціною, що склалась на ринку «на добу наперед», але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії побутовим споживачам.

4. Розрахунки активного споживача за договором купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва

4.1. Проведення розрахунків між електропостачальником або постачальником універсальних послуг та активним споживачем за механізмом самовиробництва має здійснюватися шляхом визначення погодинного сальдування вартості обсягу відпуску електричної енергії в електричну мережу та вартості обсягу відбору електричної енергії з електричної мережі, розрахованої у порядку, визначеному у пункті 4.4 цієї глави, за даними автоматизованої системи комерційного обліку електричної енергії, встановленої на об'єкті споживача.

Визначення вартості обсягів відпущеної та відібраної електричної енергії здійснюється за кожен годину доби за цінами, встановленими у відповідні години: на відпуск в мережу відповідно до пункту 3.3 глави 3 цього Порядку, на відбір з мережі згідно з комерційною пропозицією постачальника.

Розрахунки між сторонами за договором купівлі-продажу за механізмом самовиробництва проводяться за розрахунковий період, яким є календарний місяць, з урахуванням вартості послуг з передачі та/або розподілу електричної енергії.

4.2. Відповідно до умов договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва електропостачальник або постачальник універсальних послуг в односторонньому порядку здійснює взаємозалік вартості відпуску та відбору електричної енергії з урахуванням вартості послуг з передачі та/або розподілу електричної енергії станом на перший календарний день після закінчення розрахункового періоду.

Якщо за розрахунковий період (місяць) вартість спожитої з мережі електричної енергії перевищує вартість відпущеної електричної енергії, то різниця між вартістю спожитої та відпущеної електричної енергії підлягає сплаті активним споживачем на користь електропостачальника відповідно до умов договору про постачання електричної енергії споживачу.

Вартість відпущеної електричної енергії активним споживачем зараховується на особовий рахунок такого активного споживача до 12 числа місяця, наступного місяця за розрахунковим.

Якщо за розрахунковий період (місяць) вартість відпущеної електричної енергії перевищує вартість відібраної електричної енергії з електричних мереж оператора системи, то різниця між вартістю відпущеної та відібраної електричної енергії зараховується на особовий рахунок активного споживача та підлягає сплаті електропостачальником до 15 числа місяця, наступного за розрахунковим.

До складу обсягу відпущеної електричної енергії в електричну мережу активним споживачем під час здійснення взаємозаліку, зараховується електрична енергія, вироблена генеруючими установками третіх осіб, що приєднані до

електричних мереж або електроустановок активного споживача, та не спожита електроустановками такого активного споживача за умови, що весь обсяг електричної енергії, виробленої такими генеруючими установками, що належать третім особам, придбається активним споживачем.

4.3. Активний споживач, який встановив установку зберігання енергії, сплачує плату за послуги з передачі електричної енергії та розподілу електричної енергії, що розраховується окремо на обсяг спожитої з мережі електричної енергії електроустановками, призначеними для споживання та виробництва (під час зупинки генеруючої установки) електричної енергії, та окремо на обсяг абсолютної величини різниці між місячним відбором та місячним відпуском електричної енергії установкою зберігання енергії. В іншому випадку активний споживач, сплачує плату за послуги з передачі електричної енергії та розподілу електричної енергії, яка розраховується на загальний обсяг спожитої з мережі електричної енергії.

Погодинне сальдоване значення обсягів віддачі електричної енергії в мережу та прийому електричної енергії з мережі ОСР визначається за формулою

$$W_{c,r}^{k,j} = W_c^{k,j} - W_r^{k,j}, \quad (4.1)$$

де $W_r^{k,j}$ – обсяг віддачі в мережу ОСР в k -ту годину j -ї доби з мереж активного споживача;

$W_c^{k,j}$ – обсяг прийому з мережі ОСР в k -ту годину j -ї доби в мережу активного споживача;

J – день календарного місяця;

k – година доби.

Додатні сальдовані значення позначаються як відбір з мережі ОСР – $W_n^{k,j}$.

Від’ємні сальдовані значення позначаються як відпуск в мережу ОСР – $W_b^{k,j}$, в подальшому для розрахунків приймається абсолютні значення цієї величини, але не більше ніж обсяг виробленої у кожній годині на рівні встановленої потужності відповідно до договору.

Вартість відібраної електричної енергії (за місяць) (B_n) визначається за формулою

$$B_n = \sum_{k=1}^n \sum_{j=1}^{24} \left(W_n^{k,j} \times C_{\text{пост}}^{k,j} \right) - (W_{\text{УЗЕ}}^{\text{відпуску}}) (T_{\text{роз}} + T_{\text{пер}}), \quad (4.2)$$

де $C_{\text{пост}}^{k,j}$ – ціна продажу споживачу (відповідно до комерційної пропозиції), з урахуванням тарифу на розподіл та передачу;

$T_{\text{роз}}$ – тариф на розподіл;

$T_{\text{пер}}$ – тариф на передачу;

$W_{\text{УЗЕ}}^{\text{відпуску}}$ – обсяг відпущеної в мережу оператора системи електричної енергії за розрахунковий місяць, яка була відібрана із мереж оператора системи і збережена установкою зберігання. У разі відсутності установки зберігання або не забезпечення активним споживачем комерційного обліку відпуску електричної

енергії установкою зберігання, яка була відібрана із мереж оператора системи і збережена установкою зберігання, $W_{\text{УЗЕ}}^{\text{відпуску}}$ приймається рівним 0.

Постачальник послуг комерційного обліку – забезпечує формування та надання верифікованих даних за кожною площадкою обліку Адміністратору комерційного обліку, який проводить їх сертифікацію та надає сертифіковані дані учасникам ринку (операторам системи, електропостачальнику), щодо обсягів відпущеної в мережу оператора системи електричної енергії за розрахунковий місяць, яка була відібрана із мереж оператора системи і збережена установкою зберігання. Відповідні обсяги враховуються учасниками ринку при визначенні вартості послуг з розподілу та передачі за відповідними договорами.

Вартість відпущеної електричної енергії за місяць визначається за формулою

$$V_B = \sum_{k=1}^n \sum_{j=1}^{24} (W_B^{k,j} \times T_{\text{РДН}}^{k,j}) + \sum_{k=1}^n \sum_{j=1}^{24} (W_{\text{перевищ}}^{k,j} * T_{\text{перевищ}}^{k,j}), \quad (4.3)$$

де $T_{\text{РДН}}^{k,j}$ – ціна РДН k – ої години, j – ої доби;

де $W_{\text{перевищ}}^{k,j}$ – обсяг електричної енергії, що перевищує обсяг виробленої у кожній годині електрогенеруючою установкою споживача на рівні встановленої потужності відповідно до договору;

$T_{\text{перевищ}}^{k,j}$ – вільна ціна купівлі обсягу електричної енергії, що перевищує обсяг виробленої у кожній годині електрогенеруючою установкою споживача на рівні встановленої потужності відповідно до договору, з урахуванням наступних обмежень:

для побутових споживачів – ціна, що склалась на ринку «на добу наперед» у відповідну годину доби, але не вище фіксованої ціни для побутових споживачів, з урахуванням зонних коефіцієнтів (в разі застосування);

для малих непобутових споживачів – ціна на ринку «на добу наперед» у відповідну годину доби але не вище ціни постачання малим непобутовим споживачам.

Якщо, $V_H > V_B$, то споживач оплачує електропостачальнику:

$$P_{\text{сп}} = V_H - V_B$$

Якщо, $V_H < V_B$, то електропостачальник оплачує споживачу:

$$P_{\text{пос}} = V_B - V_H.$$

4.4. Електропостачальник у чіткий та прозорий спосіб інформує активних споживачів про вартість відпущеної та спожитої ними електричної енергії за механізмом самовиробництва із зазначенням погодинних цін за відповідний розрахунковий період. Зазначена інформація наводиться електропостачальником в особистому кабінеті на власному офіційному вебсайті у мережі Інтернет.

5. Розрахунки активного споживача та особливості обліку за договором про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом

5.1. Продаж електричної енергії, виробленої генеруючими установками приватних домогосподарств за «зеленим» тарифом здійснюється постачальнику

універсальних послуг за договором про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом приватним домогосподарством.

Умови та порядок оплати електричної енергії, виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства, та відповідальність за їх порушення зазначаються в договорі про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом приватним домогосподарством.

5.2. Зобов'язання щодо купівлі постачальником універсальних послуг за «зеленим» тарифом обсягів виробленої електричної енергії генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства починають діяти з дати введення в облік вузла обліку генеруючої(-их) установки(-ок) та за умов (у сукупності) :

- 1) дотримання споживачем строків встановлених ПРРЕЕ для подання постачальнику універсальних послуг, з яким має укладений договір про постачання електричної енергії заяви-повідомлення;
- 2) організації комерційного обліку відповідно до вимог Кодексу комерційного обліку;
- 3) наявності паспорта точки розподілу/передачі електричної енергії, у якому наявна інформація про встановлення генеруючої(-их) установки(-ок) з можливістю відпуску електричної енергії.

У випадку недотримання споживачем, що встановив генеруючу(і) установку(и), зазначених вище строків, зобов'язання щодо купівлі електричної енергії постачальником універсальних послуг обсягів виробленої електричної енергії генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства, за «зеленим» тарифом, починають діяти з першого числа місяця в якому споживачем подано звернення про розгляд заяви-повідомлення, але не раніше дати введення в облік вузла обліку генеруючої(-их) установки(-ок).

5.3. Сертифіковані дані комерційного обліку, сформовані Адміністратором комерційного обліку на основі валідованих даних автоматизованої системи комерційного обліку електричної енергії (далі – АСКОЕ) Постачальника послуг комерційного обліку про обсяг електричної енергії, прийнятої з мереж приватного домогосподарства, що здійснює виробництво електричної енергії генеруючою установкою (генеруючими установками), що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством, є підставою для проведення розрахунків з побутовим споживачем і врахування постачальником універсальних послуг даних про обсяг купленої електричної енергії та її вартості.

Дані комерційного обліку, отримані з системи Датахаб, є підставою для визначення обсягу електричної енергії, за яку постачальник універсальних послуг розраховується за «зеленим» тарифом із побутовим споживачем.

5.4. Продаж електричної енергії, виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства, без засобів комерційного обліку не допускається.

5.5. Обсяг електричної енергії, відпущений в електричну мережу генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства, визначається

за календарний місяць в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством.

Визначення обсягу електричної енергії, відпущеної в електричну мережу генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства, здійснюється відповідно до ККО.

5.6. Отримання даних комерційного обліку сформованих адміністратором комерційного обліку в системі Датахаб за попередній місяць відповідно до вимог ККО, здійснюється постачальником універсальних послуг 7 числа кожного місяця, а в разі, якщо 7 число припадає на вихідний день – наступного за вихідними робочого дня. Побутовий споживач має право контролювати правильність знімання показів засобів обліку постачальником послуг комерційного обліку та оформлення платіжних документів постачальником універсальних послуг.

Постачальник універсальних послуг щомісяця разом із платіжним документом за електричну енергію надає побутовому споживачу інформацію про обсяги відбору/відпуску електричної енергії та їх сальдо за відповідний календарний місяць на підставі даних, отриманих із системи Датахаб.

В разі зміни (коригування) даних комерційного обліку в системі Датахаб, відповідні зміни враховуються постачальником універсальних послуг в наступному місяці, шляхом складання актів коригування за розрахункові періоди, щодо яких відбулись відповідні зміни даних.

5.7. Постачальник послуг комерційного обліку під час контрольного знімання показів засобу комерційного обліку оформляє Акт контрольних знімань показників засобу обліку електричної енергії за формою, наведеною в додатку 14 до Правил роздрібного ринку електричної енергії, та надає копії заінтересованим сторонам (споживачу, постачальнику універсальних послуг, оператору системи).

Такий акт є підставою для коригування даних у системі Датахаб, що проводиться у разі необхідності відповідно до Кодексу комерційного обліку. Зміна даних в системі Датахаб є підставою для коригування взаєморозрахунків між постачальником універсальних послуг та споживачем.

5.8. Якщо засіб обліку тимчасово не працює у складі АСКОЕ, контрольне знімання показів засобу обліку проводиться постачальником послуг комерційного обліку електричної енергії щомісяця.

У такому разі покази засобу обліку фіксуються постачальником послуг комерційного обліку електричної енергії в Акті контрольних знімань показів, який складається у двох примірниках та підписується побутовим споживачем і постачальником послуг комерційного обліку.

У разі неможливості зняття показів безпосередньо представниками постачальника послуг комерційного обліку електричної енергії для складання Акта можуть бути використані покази отримані безпосередньо від споживача. Канали отримання, мінімальні вимоги до обсягів інформації та форма передачі показів встановлюється постачальником послуг комерційного обліку.

Постачальник послуг комерційного обліку (оператор системи) не пізніше наступного дня після оформлення Акта контрольних знімань показів формує та

передає Адміністратору комерційного обліку розрахункові погодинні валідовані дані комерційного обліку, який після сертифікації, передає їх постачальнику універсальних послуг для проведення розрахунків зі споживачем.

Акт контрольних знімань показів є підставою коригування даних у системі Датахаб, що проводиться у разі необхідності відповідно до Кодексу комерційного обліку. Зміна даних в системі Датахаб є підставою для коригування взаєморозрахунків між постачальником універсальних послуг та споживачем. Адміністратор комерційного обліку забезпечує повідомлення в системі Датахаб постачальника універсальних послуг про здійснені коригування минулих періодів із зазначенням відповідних періодів.

Відновлення порушеного зв'язку з вузлом обліку здійснюється постачальником послуг комерційного обліку (оператором системи) протягом 7 робочих днів з дня звернення побутового споживача щодо приведення вузла обліку у стан, придатний для реалізації процедури вимірювань зустрічних перетікань спожитої та виробленої електричної енергії відповідно до узгодженої однолінійної схеми підключення генеруючої установки (генеруючих установок).

5.9. Плату за придбану у побутового споживача електричну енергію, вироблену генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства, постачальник універсальних послуг має перераховувати на поточний рахунок побутового споживача.

5.10. Розрахунковим періодом для встановлення постачальнику універсальних послуг розміру оплати електричної енергії, виробленої генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства, є календарний місяць.

Постачальник універсальних послуг щомісячно до 12 числа місяця, наступного за розрахунковим, формує Звіт про обсяги та напрями перетоків електричної енергії на основі даних, отриманих із системи Датахаб та Акт купівлі-продажу електричної енергії (за необхідності), а у разі укладення договору про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом приватним домогосподарством із спадкоємцем, який набув право власності на об'єкт побутового споживача, постачальник універсальних послуг формує Звіт про обсяги та напрями перетоків електричної енергії на основі даних, отриманих із системи Датахаб, та Акт купівлі-продажу електричної енергії за період часу з першого числа місяця в якому було припинено договір із померлим споживачем, та надає їх побутовому споживачу, у тому числі в електронній формі, для підписання. Якщо побутовий споживач до 17 числа місяця, наступного за розрахунковим, не повернув або не надав до них свої зауваження, такий Звіт про обсяги та напрями перетоків електричної енергії та Акт купівлі-продажу електричної енергії вважаються погодженими.

Розрахунок за придбану електричну енергію постачальник універсальних послуг здійснює не пізніше 25 числа місяця після закінчення розрахункового періоду на основі Акта купівлі-продажу електричної енергії.

5.11. Якщо місячний обсяг споживання електричної енергії приватного домогосподарства перевищує обсяг виробленої генеруючою установкою

(генеруючими установками) такого приватного домогосподарства електричної енергії, побутовий споживач має сплатити різницю між спожитою приватним домогосподарством протягом місяця (розрахункового періоду) електричною енергією та відпущеною таким приватним домогосподарством у мережу електричною енергією за тарифом, визначеним в обраній комерційній пропозиції за договором про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, на підставі виставленого постачальником універсальних послуг платіжного документа.

5.12. Обсяг купленої електричної енергії побутовим споживачем, який перевищує обсяг виробленої генеруючою установкою приватного домогосподарства електричної енергії, $W_{\text{купов}}$, визначається за формулою

$$W_{\text{купов}} = W_{\text{спожит}} - W_{\text{виробл}}, \text{ грн, (5.1)}$$

де $W_{\text{виробл}}$ – обсяг виробленої у розрахунковому місяці електричної енергії відповідною генеруючою установкою приватного домогосподарства;

$W_{\text{спожит}}$ – обсяг місячного споживання електроенергії такими приватними домогосподарствами;

$W_{\text{купов}}$ – обсяг спожитої приватним домогосподарством у розрахунковому місяці електричної енергії, що перевищує обсяг електричної енергії, виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства.

Сума до оплати за визначеним обсягом розраховується з урахуванням тарифів на електричну енергію для побутових споживачів.

5.13. У разі встановлення у приватному домогосподарстві засобів обліку, які використовуються для визначення обсягу електричної енергії та реалізують процедуру реєстрації показів засобів обліку за відповідними періодами часу, сума до оплати, яку має сплатити споживач, $B_{\text{плати}}$, визначається за формулою

$$B_{\text{плати}} = \sum_{k=1}^n \frac{W_k}{W_{\text{заг}}} \times \Delta W_{\text{спожит}} \times T_k, \text{ грн, (5.2)}$$

де k – період часу доби;

n – кількість періодів часу доби;

T_k – тариф на спожиту електричну енергію в певному k -тому періоді доби;

W_k – місячний обсяг споживання у певному періоді (k -тому) часу доби;

$W_{\text{заг}}$ – загальний обсяг споживання електричної енергії;

$W_{\text{купов}}$ – обсяг спожитої приватним домогосподарством у розрахунковому місяці електричної енергії, що перевищує обсяг електричної енергії, виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства.

Для реалізації вищенаведеної формули обсяг електричної енергії за відповідним періодом часу має бути визначений з урахуванням фіксованих цін на

електричну енергію для побутових споживачів та коефіцієнтів для періоду доби, згідно з обраними споживачем в рамках комерційних пропозицій.

5.14. Плата за придбану у побутового споживача електричну енергію за «зеленим» тарифом, вироблену генеруючою установкою приватного домогосподарства, в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством нараховується за умови наявності у межах приватного домогосподарства споживання електричної енергії приватним домогосподарством.

Розмір плати за придбану електричну енергію за «зеленим» тарифом (Р плати) визначається за формулою

$$P \text{ плати} = (W \text{ виробл} - W \text{ спожит}) \times T, \text{ грн,} \quad (5.3)$$

де W виробл – обсяг виробленої електричної енергії відповідною(-ими) генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства але не більше ніж обсяг виробленої у кожній годині електрогенеруючою установкою споживача на рівні встановленої потужності відповідно до договору;

W спожит – обсяг місячного споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством;

T – встановлений «зелений» тариф для приватного домогосподарства, яке виробляє електричну енергію відповідною(-ими) генеруючою(-ими) установкою(-ами), сумарна величина встановленої потужності якої(-их) не перевищує потужність, встановлену відповідно до закону, дозволену до споживання та зазначену в договорі (договорах) зі споживачем.

У разі відсутності у звітному місяці споживання електричної енергії приватним домогосподарством постачальник універсальних послуг купує електричну енергію, вироблену генеруючою установкою такого приватного домогосподарства за ціною ринку «на добу наперед», але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії побутовим споживачам.

Придбання обсягу відпущеної електричної енергії, що перевищує у кожній годині обсяг W виробл, здійснюється постачальником універсальних послуг за погодинними цінами ринку «на добу наперед», але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії такому споживачу.

Розрахунок за придбану у приватного домогосподарства електричну енергію постачальник універсальних послуг має здійснювати не пізніше 25 числа місяця, наступного за розрахунковим.

5.15. Розмір плати (Р плати) за куповану у побутового споживача електричну енергію, вироблену генеруючими установками приватного(-их) домогосподарства(-в), сумарна потужність яких не перевищує величини встановленої потужності генеруючої(-их) установки(-ок) приватного(-их) домогосподарства(-в), до яких застосовується «зелений» тариф та мають застосовуватися різні коефіцієнти «зеленого» тарифу, в обсязі, що перевищує

місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством, визначається за формулою

$$P_{\text{платити}} = \left(\sum_i W_i - W_{\text{спожити}} \right) \times T^{\text{ср.зв.}}, \text{ грн,} \quad (5.4)$$

де W_i – обсяг електричної енергії, виробленої кожною i -ю генеруючою установкою приватного домогосподарства, до яких застосовуються різні коефіцієнти «зеленого» тарифу, кожен з яких не більше ніж обсяг виробленої у кожній годині електрогенеруючою установкою споживача на рівні встановленої потужності відповідно до договору.

Придбання сумарного обсягу відпущеної електричної енергії, що перевищує у кожній годині обсяг W_i , здійснюється постачальником універсальних послуг за погодинними цінами ринку «на добу наперед», але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії такому споживачу.

W спожит – обсяг загального місячного споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством;

$T^{\text{ср.зв.}}$ – середньозважений «зелений» тариф на певний розрахунковий період для приватного домогосподарства, яке виробляє електричну енергію генеруючими установками, до яких застосовуються різні коефіцієнти «зеленого» тарифу та сумарна величина встановленої потужності яких не перевищує встановлену потужність, відповідної категорії генеруючих установок приватних домогосподарств, для яких застосовується «зелений» тариф, відповідно до закону, дозволену до споживання та зазначену в договорі (договорах) зі споживачем, що визначається за формулою

$$T^{\text{ср.зв.}} = \frac{\sum_i W_i \times T_i}{\sum_i W_i}, \text{ грн,} \quad (5.5)$$

де W_i – обсяг електричної енергії, виробленої протягом розрахункового періоду i -ю генеруючою установкою приватного домогосподарства;

T_i – встановлений зелений тариф для i -ї генеруючої установки приватного домогосподарства.

**Директор Департаменту із
регулювання відносин та
захисту прав споживачів
на роздрібному ринку електричної енергії**

Ігор ГОРОДИСЬКИЙ

Обґрунтування

до питання про прийняття постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Порядку продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї».

На виконання пункту 1.15 Плану заходів НКРЕКП для забезпечення реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України» Департаментом регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії розроблено проєкт рішення, що має ознаки регуляторного акта, - постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї» (далі – проєкт Постанови).

Нормами проєкту Постанови врегульовуються взаємовідносини між учасниками ринку електричної енергії та активними споживачами (у тому числі у разі встановлення останніми установки зберігання енергії), визначається порядок дій учасників ринку електричної енергії під час продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї, їхні взаємні права та обов'язки.

Проєкт Постанови 10.10.2023 було схвалено на засіданні НКРЕКП, що проводилось у формі відкритого слухання, та оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою отримання зауважень та пропозицій.

За результатами отриманих зауважень та пропозицій, в період з 13.11.2023 по 15.12.2023 відбулись відкриті обговорення проєкту Постанови, за результатами проведення яких оформлено Протокол від 13.11.2023 № 118/1-п, який розміщено на офіційному вебсайті НКРЕКП в мережі Інтернет.

Зважаючи на вищевикладене, Департамент із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Порядку продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї».

Директор Департаменту із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії

Ігор ГОРОДИСЬКИЙ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Порядку продажу
та обліку електричної енергії,
виробленої активними споживачами,
та розрахунків за неї

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Порядок продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї, що додається.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Національної
комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг
№ _____

Порядок продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, та розрахунків за неї

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає порядок дій учасників ринку електричної енергії та постачальників послуг комерційного обліку (далі – ППКО) під час продажу та обліку електричної енергії, виробленої генеруючими установками активних споживачів, та розрахунків за неї.

1.2. У разі скасування статусу активного споживача договори, укладені споживачем у ролі активного споживача з учасниками ринку електричної енергії припиняють свою дію з дати скасування статусу активного споживача.

1.3. У цьому Порядку терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про ринок електричної енергії», «Про альтернативні джерела енергії», Правилах роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 312 (далі – Правила роздрібного ринку електричної енергії), Правилах ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307 (далі – Правила ринку), Правилах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308, Кодексом системи передачі, затвердженим постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309 (далі – КСП) та Кодексом комерційного обліку, затвердженим постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 310 (далі – ККО).

2. Участь активних споживачів на організованих сегментах ринку електричної енергії

2.1. Активний споживач бере участь на організованих сегментах ринку самостійно або у складі агрегованих груп.

2.2. Участь активного споживача у ринку допоміжних послуг, балансуючому ринку в частині надання послуг з балансування та купівлі-продажу електричної енергії, яка використовується для зберігання енергії в установках зберігання енергії, а також у частині продажу надлишків виробленої та/або збереженої електричної енергії, регулюється Правилами ринку.

2.3. Активний споживач бере участь у заходах з управління попитом відповідно до Правил роздрібного ринку електричної енергії, Правил ринку, КСП, ККО та інших нормативно-правових актів.

2.4. Діяльність активних споживачів на роздрібному ринку з купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва здійснюється відповідно до цього Порядку та з урахуванням вимог статті 9⁶ Закону України «Про альтернативні джерела енергії».

Активні споживачі, у тому числі енергетичні кооперативи, які продають вироблену генеруючими установками електричну енергію гарантованому покупцю за «зеленим» тарифом, за аукціонною ціною та механізмом ринкової премії, яким встановлено «зелений» тариф, відповідно до нормативно-правових актів НКРЕКП.

3. Купівля-продаж електричної енергії за механізмом самовиробництва

3.1. Купівля-продаж електричної енергії за механізмом самовиробництва здійснюється шляхом викупу обсягу електричної енергії, виробленої генеруючими установками активного споживача та відповідно до договору, укладеного активним споживачем з електропостачальником або постачальником універсальних послуг, що є додатком до договору про постачання електричної енергії споживачу.

Одночасна дія договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва і договору купівлі-продажу за «зеленим» тарифом на одну і ту саму генеруючу установку активного споживача забороняється.

Електропостачальник повідомляє ППКО про дату укладення та початку дії договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва протягом одного робочого дня після укладення такого договору.

3.2. У разі якщо активний споживач укладає договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, вартість послуг з розподілу та/або передачі електричної енергії, спожитої активним споживачем, сплачується через електропостачальника або постачальника універсальних послуг згідно з відповідною комерційною пропозицією постачальника.

3.3. Приватні домогосподарства та малі побутові споживачі здійснюють продаж відпущеної електричної енергії відповідному постачальнику за механізмом самовиробництва без використання установок зберігання енергії (далі – УЗЕ):

постачальнику універсальних послуг – за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у розрахунковому періоді (годині);

електропостачальнику, який не є постачальником універсальних послуг – за вільними цінами.

Інші побутові споживачі, які уклали з електропостачальником договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, здійснюють продаж електропостачальнику відпущеної електричної енергії за вільними цінами.

3.4. У разі якщо приватне домогосподарство, що працює за механізмом самовиробництва, використовує установку зберігання енергії, відпуск ним

електричної енергії, виробленої та/або збереженої від генеруючих установок здійснюється за ціною, що склалась на ринку «на добу наперед», але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії побутовим споживачам.

4. Розрахунки активного споживача за договором купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва

4.1. Проведення розрахунків між електропостачальником або постачальником універсальних послуг та активним споживачем за механізмом самовиробництва має здійснюватися шляхом визначення погодинного сальдування вартості обсягу відпуску електричної енергії в електричну мережу та вартості обсягу відбору електричної енергії з електричної мережі, розрахованої у порядку, визначеному у пункті 4.4 цієї глави, за даними автоматизованої системи комерційного обліку електричної енергії, встановленої на об'єкті споживача.

Визначення вартості обсягів відпущеної та відібраної електричної енергії здійснюється за кожен годину доби за цінами, встановленими у відповідні години: на відпуск в мережу відповідно до пункту 3.3 глави 3 цього Порядку, на відбір з мережі згідно з комерційною пропозицією постачальника.

Розрахунки між сторонами за договором купівлі-продажу за механізмом самовиробництва проводяться за розрахунковий період, яким є календарний місяць, з урахуванням вартості послуг з передачі та/або розподілу електричної енергії.

4.2. Відповідно до умов договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва електропостачальник або постачальник універсальних послуг в односторонньому порядку здійснює взаємозалік вартості відпуску та відбору електричної енергії з урахуванням вартості послуг з передачі та/або розподілу електричної енергії станом на перший календарний день після закінчення розрахункового періоду.

Якщо за розрахунковий період (місяць) вартість спожитої з мережі електричної енергії перевищує вартість відпущеної електричної енергії, то різниця між вартістю спожитої та відпущеної електричної енергії підлягає сплаті активним споживачем на користь електропостачальника відповідно до умов договору про постачання електричної енергії споживачу.

Вартість відпущеної електричної енергії активним споживачем зараховується на особовий рахунок такого активного споживача до 12 числа місяця, наступного місяця за розрахунковим.

Якщо за розрахунковий період (місяць) вартість відпущеної електричної енергії перевищує вартість відібраної електричної енергії з електричних мереж оператора системи, то різниця між вартістю відпущеної та відібраної електричної енергії зараховується на особовий рахунок активного споживача та підлягає сплаті електропостачальником до 15 числа місяця, наступного за розрахунковим.

До складу обсягу відпущеної електричної енергії в електричну мережу активним споживачем під час здійснення взаємозаліку, зараховується електрична енергія, вироблена генеруючими установками третіх осіб, що приєднані до

електричних мереж або електроустановок активного споживача, та не спожита електроустановками такого активного споживача за умови, що весь обсяг електричної енергії, виробленої такими генеруючими установками, що належать третім особам, придбавається активним споживачем.

4.3. Активний споживач, який встановив установку зберігання енергії, сплачує плату за послуги з передачі електричної енергії та розподілу електричної енергії, що розраховується окремо на обсяг спожитої з мережі електричної енергії електроустановками, призначеними для споживання та виробництва (під час зупинки генеруючої установки) електричної енергії, та окремо на обсяг абсолютної величини різниці між місячним відбором та місячним відпуском електричної енергії установкою зберігання енергії. В іншому випадку активний споживач, сплачує плату за послуги з передачі електричної енергії та розподілу електричної енергії, яка розраховується на загальний обсяг спожитої з мережі електричної енергії.

Погодинне сальдоване значення обсягів віддачі електричної енергії в мережу та прийому електричної енергії з мережі ОСР визначається за формулою

$$W_{c,r}^{k,j} = W_c^{k,j} - W_r^{k,j}, \quad (4.1)$$

де $W_r^{k,j}$ – обсяг віддачі в мережу ОСР в k -ту годину j -ї доби з мереж активного споживача;

$W_c^{k,j}$ – обсяг прийому з мережі ОСР в k -ту годину j -ї доби в мережу активного споживача;

J – день календарного місяця;

k – година доби.

Додатні сальдовані значення позначаються як відбір з мережі ОСР – $W_H^{k,j}$.

Від’ємні сальдовані значення позначаються як відпуск в мережу ОСР – $W_B^{k,j}$, в подальшому для розрахунків приймається абсолютні значення цієї величини, але не більше ніж обсяг виробленої у кожній годині на рівні встановленої потужності відповідно до договору.

Вартість відібраної електричної енергії (за місяць) (B_H) визначається за формулою

$$B_H = \sum_{k=1}^n \sum_{j=1}^{24} (W_H^{k,j} \times C_{\text{пост}}^{k,j}) - (W_{\text{УЗЕ}}^{\text{відпуску}})(T_{\text{роз}} + T_{\text{пер}}), \quad (4.2)$$

де $C_{\text{пост}}^{k,j}$ – ціна продажу споживачу (відповідно до комерційної пропозиції), з урахуванням тарифу на розподіл та передачу;

$T_{\text{роз}}$ – тариф на розподіл;

$T_{\text{пер}}$ – тариф на передачу;

$W_{\text{УЗЕ}}^{\text{відпуску}}$ – обсяг відпущеної в мережу оператора системи електричної енергії за розрахунковий місяць, яка була відібрана із мереж оператора системи і збережена установкою зберігання. У разі відсутності установки зберігання або не забезпечення активним споживачем комерційного обліку відпуску електричної

енергії установкою зберігання, яка була відібрана із мереж оператора системи і збережена установкою зберігання, $W_{УЗЕ}^{\text{відпуску}}$ приймається рівним 0.

Електропостачальник послуг комерційного обліку забезпечує формування та надання верифікованих даних за кожною площадкою обліку Адміністратору комерційного обліку, який проводить їх сертифікацію та надає сертифіковані дані учасникам ринку (операторам системи, електропостачальнику), щодо обсягів відпущеної в мережу оператора системи електричної енергії за розрахунковий місяць, яка була відібрана із мереж оператора системи і збережена установкою зберігання. Відповідні обсяги враховуються учасниками ринку при визначенні вартості послуг з розподілу та передачі за відповідними договорами.

Вартість відпущеної електричної енергії за місяць визначається за формулою

$$V_B = \sum_{k=1}^n \sum_{j=1}^{24} (W_B^{k,j} \times T_{РДН}^{k,j}) + \sum_{k=1}^n \sum_{j=1}^{24} (W_{\text{перевищ}}^{k,j} * T_{\text{перевищ}}^{k,j}), \quad (4.3)$$

де $T_{РДН}^{k,j}$ – ціна РДН k – ої години, j – ої доби;

$T_{\text{перевищ}}^{k,j}$ – вільна ціна купівлі обсягу електричної енергії, що перевищує обсяг виробленої у кожній годині електрогенеруючою установкою споживача на рівні встановленої потужності відповідно до договору, з урахуванням наступних обмежень:

для побутових споживачів – ціна, що склалась на ринку «на добу наперед» у відповідну годину доби, але не вище фіксованої ціни для побутових споживачів, з урахуванням зонних коефіцієнтів (в разі застосування);

для малих непобутових споживачів – ціна на ринку «на добу наперед» у відповідну годину доби але не вище ціни постачання малим непобутовим споживачам.

Якщо, $V_H > V_B$, то споживач оплачує електропостачальнику:

$$P_{\text{сп}} = V_H - V_B$$

Якщо, $V_H < V_B$, то електропостачальник оплачує споживачу:

$$P_{\text{пос}} = V_B - V_H.$$

4.4. Електропостачальник у чіткій та прозорій спосіб інформує активних споживачів про вартість відпущеної та спожитої ними електричної енергії за механізмом самовиробництва із зазначенням погодинних цін за відповідний розрахунковий період. Зазначена інформація наводиться електропостачальником в особистому кабінеті на власному офіційному вебсайті у мережі Інтернет.

5. Розрахунки активного споживача та особливості обліку за договором про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом

5.1. Продаж електричної енергії, виробленої генеруючими установками приватних домогосподарств за «зеленим» тарифом здійснюється постачальнику універсальних послуг за договором про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом приватним домогосподарством.

Умови та порядок оплати електричної енергії, виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства, та

відповідальність за їх порушення зазначаються в договорі про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом приватним домогосподарством.

5.2. Зобов'язання щодо купівлі постачальником універсальних послуг за «зеленим» тарифом обсягів виробленої електричної енергії генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства починають діяти з дати введення в облік вузла обліку генеруючої(-их) установки(-ок) та за умов (у сукупності) :

1) дотримання споживачем строків встановлених ПРРЕЕ для подання постачальнику універсальних послуг, з яким має укладений договір про постачання електричної енергії заяви-повідомлення;

2) організації комерційного обліку відповідно до вимог Кодексу комерційного обліку;

3) наявності паспорта точки розподілу/передачі електричної енергії, у якому наявна інформація про встановлення генеруючої(-их) установки(-ок) з можливістю відпуску електричної енергії.

У випадку недотримання споживачем, що встановив генеруючу(і) установку(и), зазначених вище строків, зобов'язання щодо купівлі електричної енергії постачальником універсальних послуг обсягів виробленої електричної енергії генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства, за «зеленим» тарифом, починають діяти з першого числа місяця в якому споживачем подано звернення про розгляд заяви-повідомлення, але не раніше дати введення в облік вузла обліку генеруючої(-их) установки(-ок).

5.3. Сертифіковані дані комерційного обліку, сформовані Адміністратором комерційного обліку на основі валідованих даних автоматизованої системи комерційного обліку електричної енергії (далі – АСКОЕ) Постачальника послуг комерційного обліку про обсяг електричної енергії, прийнятої з мереж приватного домогосподарства, що здійснює виробництво електричної енергії генеруючою установкою (генеруючими установками), що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством, є підставою для проведення розрахунків з побутовим споживачем і врахування постачальником універсальних послуг даних про обсяг купленої електричної енергії та її вартості.

Дані комерційного обліку, отримані з системи Датахаб, є підставою для визначення обсягу електричної енергії, за яку постачальник універсальних послуг розраховується за «зеленим» тарифом із побутовим споживачем.

5.4. Продаж електричної енергії, виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства, без засобів комерційного обліку не допускається.

5.5. Обсяг електричної енергії, відпущений в електричну мережу генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства, визначається за календарний місяць в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством.

Визначення обсягу електричної енергії, відпущеної в електричну мережу генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства, здійснюється відповідно до ККО.

5.6. Отримання даних комерційного обліку сформованих адміністратором комерційного обліку в системі Датахаб за попередній місяць відповідно до вимог ККО, здійснюється постачальником універсальних послуг 7 числа кожного місяця, а в разі, якщо 7 число припадає на вихідний день – наступного за вихідними робочого дня. Побутовий споживач має право контролювати правильність знімання показів засобів обліку постачальником послуг комерційного обліку та оформлення платіжних документів постачальником універсальних послуг.

Постачальник універсальних послуг щомісяця разом із платіжним документом за електричну енергію надає побутовому споживачу інформацію про обсяги відбору/відпуску електричної енергії та їх сальдо за відповідний календарний місяць на підставі даних, отриманих із системи Датахаб.

В разі зміни (коригування) даних комерційного обліку в системі Датахаб, відповідні зміни враховуються постачальником універсальних послуг в наступному місяці, шляхом складання актів коригування за розрахункові періоди, щодо яких відбулись відповідні зміни даних.

5.7. Постачальник послуг комерційного обліку під час контрольного знімання показів засобу комерційного обліку оформляє Акт контрольних знімань показників засобу обліку електричної енергії за формою, наведеною в додатку 14 до Правил роздрібного ринку електричної енергії, та надає копії заінтересованим сторонам (споживачу, постачальнику універсальних послуг, оператору системи).

Такий акт є підставою для коригування даних у системі Датахаб, що проводиться у разі необхідності відповідно до Кодексу комерційного обліку. Зміна даних в системі Датахаб є підставою для коригування взаєморозрахунків між постачальником універсальних послуг та споживачем.

5.8. Якщо засіб обліку тимчасово не працює у складі АСКОЕ, контрольне знімання показів засобу обліку проводиться постачальником послуг комерційного обліку електричної енергії щомісяця.

У такому разі покази засобу обліку фіксуються постачальником послуг комерційного обліку електричної енергії в Акті контрольних знімань показів, який складається у двох примірниках та підписується побутовим споживачем і постачальником послуг комерційного обліку.

У разі неможливості зняття показів безпосередньо представниками постачальника послуг комерційного обліку електричної енергії для складання Акта можуть бути використані покази отримані безпосередньо від споживача. Канали отримання, мінімальні вимоги до обсягів інформації та форма передачі показів встановлюється постачальником послуг комерційного обліку.

Постачальник послуг комерційного обліку (оператор системи) не пізніше наступного дня після оформлення Акта контрольних знімань показів формує та передає Адміністратору комерційного обліку розрахункові погодинні валідовані

дані комерційного обліку, який після сертифікації, передає їх постачальнику універсальних послуг для проведення розрахунків зі споживачем.

Акт контрольних зніманих показів є підставою коригування даних у системі Датахаб, що проводиться у разі необхідності відповідно до Кодексу комерційного обліку. Зміна даних в системі Датахаб є підставою для коригування взаєморозрахунків між постачальником універсальних послуг та споживачем. Адміністратор комерційного обліку забезпечує повідомлення в системі Датахаб постачальника універсальних послуг про здійснені коригування минулих періодів із зазначенням відповідних періодів.

Відновлення порушеного зв'язку з вузлом обліку здійснюється постачальником послуг комерційного обліку (оператором системи) протягом 7 робочих днів з дня звернення побутового споживача щодо приведення вузла обліку у стан, придатний для реалізації процедури вимірювань зустрічних перетікань спожитої та виробленої електричної енергії відповідно до узгодженої однолінійної схеми підключення генеруючої установки (генеруючих установок).

5.9. Плату за придбану у побутового споживача електричну енергію, вироблену генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства, постачальник універсальних послуг має перераховувати на поточний рахунок побутового споживача.

5.10. Розрахунковим періодом для встановлення постачальнику універсальних послуг розміру оплати електричної енергії, виробленої генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства, є календарний місяць.

Постачальник універсальних послуг щомісячно до 12 числа місяця, наступного за розрахунковим, формує Звіт про обсяги та напрями перетоків електричної енергії на основі даних, отриманих із системи Датахаб та Акт купівлі-продажу електричної енергії (за необхідності), а у разі укладення договору про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом приватним домогосподарством із спадкоємцем, який набув право власності на об'єкт побутового споживача, постачальник універсальних послуг формує Звіт про обсяги та напрями перетоків електричної енергії на основі даних, отриманих із системи Датахаб, та Акт купівлі-продажу електричної енергії за період часу з першого числа місяця в якому було припинено договір із померлим споживачем, та надає їх побутовому споживачу, у тому числі в електронній формі, для підписання. Якщо побутовий споживач до 17 числа місяця, наступного за розрахунковим, не повернув або не надав до них свої зауваження, такий Звіт про обсяги та напрями перетоків електричної енергії та Акт купівлі-продажу електричної енергії вважаються погодженими.

Розрахунок за придбану електричну енергію постачальник універсальних послуг здійснює не пізніше 25 числа місяця після закінчення розрахункового періоду на основі Акта купівлі-продажу електричної енергії.

5.11. Якщо місячний обсяг споживання електричної енергії приватного домогосподарства перевищує обсяг виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) такого приватного домогосподарства електричної

енергії, побутовий споживач має сплатити різницю між спожитою приватним домогосподарством протягом місяця (розрахункового періоду) електричною енергією та відпущеною таким приватним домогосподарством у мережу електричною енергією за тарифом, визначеним в обраній комерційній пропозиції за договором про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, на підставі виставленого постачальником універсальних послуг платіжного документа.

5.12. Обсяг купленої електричної енергії побутовим споживачем, який перевищує обсяг виробленої генеруючою установкою приватного домогосподарства електричної енергії, $W_{\text{купов}}$, визначається за формулою

$$W_{\text{купов}} = W_{\text{спожит}} - W_{\text{виробл}}, \text{ грн, (5.1)}$$

де $W_{\text{виробл}}$ – обсяг виробленої у розрахунковому місяці електричної енергії відповідною генеруючою установкою приватного домогосподарства;

$W_{\text{спожит}}$ – обсяг місячного споживання електроенергії такими приватними домогосподарствами;

$W_{\text{купов}}$ – обсяг спожитої приватним домогосподарством у розрахунковому місяці електричної енергії, що перевищує обсяг електричної енергії, виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства.

Сума до оплати за визначеним обсягом розраховується з урахуванням тарифів на електричну енергію для побутових споживачів.

5.13. У разі встановлення у приватному домогосподарстві засобів обліку, які використовуються для визначення обсягу електричної енергії та реалізують процедуру реєстрації показів засобів обліку за відповідними періодами часу, сума до оплати, яку має сплатити споживач, $B_{\text{плати}}$, визначається за формулою

$$B_{\text{плати}} = \sum_{k=1}^n \frac{W_k}{W_{\text{заг}}} \times \Delta W_{\text{краще}} \times T_k, \text{ грн, (5.2)}$$

де k – період часу доби;

n – кількість періодів часу доби;

T_k – тариф на спожиту електричну енергію в певному k -тому періоді доби;

W_k – місячний обсяг споживання у певному періоді (k -тому) часу доби;

$W_{\text{заг}}$ – загальний обсяг споживання електричної енергії;

$W_{\text{купов}}$ – обсяг спожитої приватним домогосподарством у розрахунковому місяці електричної енергії, що перевищує обсяг електричної енергії, виробленої генеруючою установкою (генеруючими установками) приватного домогосподарства.

Для реалізації вищенаведеної формули обсяг електричної енергії за відповідним періодом часу має бути визначений з урахуванням фіксованих цін на електричну енергію для побутових споживачів та коефіцієнтів для періоду доби, згідно з обраними споживачем в рамках комерційних пропозицій.

5.14. Плата за придбану у побутового споживача електричну енергію за «зеленим» тарифом, вироблену генеруючою установкою приватного домогосподарства, в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством нараховується за умови наявності у межах приватного домогосподарства споживання електричної енергії приватним домогосподарством.

Розмір плати за придбану електричну енергію за «зеленим» тарифом (Р плати) визначається за формулою

$$P \text{ плати} = (W \text{ виробл} - W \text{ спожит}) \times T, \text{ грн,} \quad (5.3)$$

де W виробл – обсяг виробленої електричної енергії відповідною(-ими) генеруючою(-ими) установкою(-ами) приватного домогосподарства але не більше ніж обсяг виробленої у кожній годині електрогенеруючою установкою споживача на рівні встановленої потужності відповідно до договору;

W спожит – обсяг місячного споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством;

T – встановлений «зелений» тариф для приватного домогосподарства, яке виробляє електричну енергію відповідною(-ими) генеруючою(-ими) установкою(-ами), сумарна величина встановленої потужності якої(-их) не перевищує потужність, встановлену відповідно до закону, дозволена до споживання та зазначена в договорі (договорах) зі споживачем.

У разі відсутності у звітному місяці споживання електричної енергії приватним домогосподарством постачальник універсальних послуг купує електричну енергію, вироблену генеруючою установкою такого приватного домогосподарства за ціною ринку «на добу наперед», але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії побутовим споживачам.

Придбання обсягу відпущеної електричної енергії, що перевищує у кожній годині обсяг W виробл, здійснюється постачальником універсальних послуг за погодинними цінами ринку «на добу наперед», але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії такому споживачу.

Розрахунок за придбану у приватного домогосподарства електричну енергію постачальник універсальних послуг має здійснювати не пізніше 25 числа місяця, наступного за розрахунковим.

5.15. Розмір плати (Р плати) за куповану у побутового споживача електричну енергію, вироблену генеруючими установками приватного(-их) домогосподарства(-в), сумарна потужність яких не перевищує величини встановленої потужності генеруючої(-их) установки(-ок) приватного(-их) домогосподарства(-в), до яких застосовується «зелений» тариф та мають застосовуватися різні коефіцієнти «зеленого» тарифу, в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством, визначається за формулою

$$P_{\text{плата}} = \left(\sum_i W_i - W_{\text{спожити}} \right) \times T^{\text{ср.зв.}}, \text{ грн,} \quad (5.4)$$

де W_i – обсяг електричної енергії, виробленої кожною i -ю генеруючою установкою приватного домогосподарства, до яких застосовуються різні коефіцієнти «зеленого» тарифу, кожен з яких не більше ніж обсяг виробленої у кожній годині електрогенеруючою установкою споживача на рівні встановленої потужності відповідно до договору.

Придбання сумарного обсягу відпущеної електричної енергії, що перевищує у кожній годині обсяг W_i , здійснюється постачальником універсальних послуг за погодинними цінами ринку «на добу наперед», але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії такому споживачу.

W спожит – обсяг загального місячного споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством;

$T^{\text{ср.зв.}}$ – середньозважений «зелений» тариф на певний розрахунковий період для приватного домогосподарства, яке виробляє електричну енергію генеруючими установками, до яких застосовуються різні коефіцієнти «зеленого» тарифу та сумарна величина встановленої потужності яких не перевищує встановлену потужність, відповідної категорії генеруючих установок приватних домогосподарств, для яких застосовується «зелений» тариф, відповідно до закону, дозволена до споживання та зазначена в договорі (договорах) зі споживачем, що визначається за формулою

$$T^{\text{ср.зв.}} = \frac{\sum_i W_i \times T_i}{\sum_i W_i}, \text{ грн,} \quad (5.5)$$

де W_i – обсяг електричної енергії, виробленої протягом розрахункового періоду i -ю генеруючою установкою приватного домогосподарства;

T_i – встановлений зелений тариф для i -ї генеруючої установки приватного домогосподарства.

**Директор Департаменту із
регулювання відносин та
захисту прав споживачів
на роздрібному ринку електричної енергії**

Ігор ГОРОДИСЬКИЙ